

Utbildningsprogrammet i strålskydds innehåll, röntgen

Innehåll

Syfte och omfattning	2
Introduktion	2
Grundläggande strålskyddsutbildningar	2
Handhavandeutbildningar	3
Fördjupade strålskyddsutbildningar	3
Övriga utbildningar	3
Lista över utbildningar för olika personalkategorier	4
BFC och VOR	4
Radiologer	4
Röntgensjuksköterskor inom radiologi	4
Undersköterskor inom radiologi	4
Personal som arbetar med mobila c-bågar	4
Läkare	4
Sjuksköterskor och undersköterskor	5
Personal som arbetar med intervention utanför röntgenavdelning	5
Läkare	5
Sjuksköterskor och undersköterskor	5
Personal/externa entreprenörer som indirekt kan komma i kontakt med röntgen	5
Personal som närvarar vid röntgenundersökningar	5
Personal och entreprenörer som indirekt kommer i kontakt med röntgen	6
Strålskyddsutbildningar som riktar sig till specifika personalkategorier:	6
Externa styrande dokument	6

Syfte och omfattning

Utbildningsprogrammet i strålskydd gäller för personal som arbetar med röntgen i Region Uppsala. Utbildningsprogrammet är indelat enligt tabell nedan. Utöver dessa finns ett antal övriga utbildningar som gäller för specifika personalkategorier.

Introduktion till strålskydd/strålskydd för nyanställda	Grundläggande strålskyddsutbildningar	Handhavandeutbildningar	Fördjupande strålskyddsutbildningar
Genomgång av lokala strålskyddsinstruktioner som ska genomföras innan arbete med röntgen påbörjas.	All personal som arbetar med röntgenutrustning ska genomgå grundläggande strålskyddsutbildning. Utbildningen ska repeteras vart 3:e år. Det finns olika utbildningar som riktar sig till olika avdelningar och personalkategorier.	Handhavandeutbildning på röntgenutrustning för personal som självständigt handhar utrustningen.	De fördjupande strålskyddsutbildning riktar sig till personal inom verksamheter där högre krav på utbildning gäller. Det finns 4 fördjupningsutbildningar. Fördjupningsutbildningarna behöver inte repeteras.

Introduktion

- **Strålskydd röntgen: nyanställda** – för personal utanför röntgenavdelning som arbetar med mobila c-bågar eller intervention. Basal genomgång av röntgenstrålning och dess risker. Sammanfattning av relevanta dokument ur kvalitetshandboken i strålskydd. Utbildningen genomförs i PingPong.
- **Introduktionsutbildning i strålskydd** – för personal på röntgenavdelning. Genomgång av relevanta dokument ur kvalitetshandboken i strålskydd. Utbildningen genomförs i PingPong.

Grundläggande strålskyddsutbildningar

- **Personal på röntgenavdelning** – för radiologer och röntgensjuksköterskor på röntgenavdelning samt för personal som inte erhållit strålskyddsutbildning under sin grundutbildning, till exempel undersköterskor.
- **Personal utanför röntgenavdelning** – för personal utanför röntgenavdelning som arbetar med intervention eller mobil röntgenverksamhet till exempel mobila c-bågar.

Handhavandeutbildningar

- **Röntgenutrustning** – för personal som självständigt handhar utrustningen
- **Mobil c-båge** – för personal som självständigt handhar mobil c-båge

Fördjupade strålskyddsutbildningar

- **Barnradiologi** – för personal som arbetar med barnradiologi.
- **Datortomografi** – för personal som arbetar med datortomografi inom såväl som utanför röntgenavdelning.
- **Intervention** – för personal som arbetar med intervention på BFC samt sköterskor på verksamheter utanför BFC.
- **Intervention för läkare utan radiologisk grundutbildning** – för läkare utan radiologisk grundutbildning som självständigt arbetar med intervention, till exempel kardiologer, kirurger och thoraxkirurger.

Övriga utbildningar

- **Strålskyddsutbildning för personal som arbetar med röntgen inom MT** – personal på Medicinsk teknik som i första hand arbetar med röntgen.
- **Strålskyddsutbildning för personal som arbetar med odontologisk röntgen >75 kV** – för tandläkare, tandsköterskor och tandhygienister som remitterar undersökningar till, granskar bilder från eller självständigt tar röntgenbilder med utrustning med en rörspänning som överstiger 75 kV (panorama, kefalostat, CBCT).
- **Personal och entreprenörer som indirekt kommer i kontakt med röntgen** – för personal som vistas i lokaler där röntgenutrustning finns installerad men inte då undersökningar och ingrepp utförs
- **Personal som närvarar vid röntgenundersökningar** – för personal som närvarar vid röntgenundersökningar men alltid tillsammans med radiologisk personal som ansvarar för strålskyddet, exempelvis personal på vårdavdelningar där undersökningar med mobila röntgenutrustningar utförs och personal som medföljer patienter vid undersökningar på röntgenklinik.
- **Strålskyddsutbildning för personal som använder röntgenutrustning på VO Blod- och tumörsjukdomar (BOT)** – för personal på BOT som använder röntgenutrustning för dosplanering eller verifikation av placering av strålkällor för brachyterapi. Detta är en kompletterande utbildningen med fokus på säkert användande av aktuell röntgenutrustning (grundläggande strålskyddsutbildning ges av BOT).

Lista över utbildningar för olika personalkategorier

BFC och VOR

Radiologer

- Introduktionsutbildning
- Handhavandebildning på
 - Genomlysningsutrustning
 - Datortomografivägledda punktioner (*endast BFC*)
 - Interventionsutrustning (*endast BFC*)
- Grundläggande strålskyddsutbildning: radiologisk personal
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år
- Fördjupande strålskyddsutbildningar
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Barn
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Datortomografi
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Intervention (*endast BFC*)

Röntgensjuksköterskor inom radiologi

- Introduktionsutbildning
- Handhavandebildning på radiologisk utrustning
- Grundläggande strålskyddsutbildning: radiologisk personal
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år
- Fördjupande strålskyddsutbildningar
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Barn
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Datortomografi
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Intervention (*endast BFC*)

Undersköterskor inom radiologi

- Introduktionsutbildning
- Grundläggande strålskyddsutbildning: icke-radiologisk personal på röntgenavdelning
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år

Personal som arbetar med mobila c-bågar

Läkare

- Strålskydd för nyanställda
- Grundläggande strålskyddsutbildning: personal utanför röntgenavdelning
 - Föreläsning vid nyanställning

- Repetition vart 3:e år
- Handhavandeutbildning på mobil c-båge

Sjuksköterskor och undersköterskor

- Strålskydd för nyanställda
- Grundläggande strålskyddsutbildning: personal utanför röntgenavdelning
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år

Personal som arbetar med intervention utanför röntgenavdelning

Läkare

- Strålskydd för nyanställda
- Grundläggande strålskyddsutbildning: personal utanför röntgenavdelning
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år
- Fördjupad utbildning
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Intervention för läkare utan radiologisk grundutbildning
- Handhavandeutbildning på röntgenutrustningen

Sjuksköterskor och undersköterskor

- Strålskydd för nyanställda
- Grundläggande strålskyddsutbildning: personal utanför röntgenavdelning
 - Föreläsning vid nyanställning
 - Repetition vart 3:e år
- Fördjupad utbildning
 - Fördjupad strålskyddsutbildning: Intervention

Personal/externa entreprenörer som indirekt kan komma i kontakt med röntgen

Personal som närvarar vid röntgenundersökningar

På vårdavdelning eller som medföljande på röntgenklinik

- Strålskydd röntgen: Vårdavdelning (i PingPong)

På akutmottagningen på Akademiska sjukhuset

- Strålskydd röntgen: Akutmottagningen (UAS) (i PingPong)

Personal och entreprenörer som indirekt kommer i kontakt med röntgen

- Informationsbladet *Strålskyddsinformation för skyddat och kontrollerat område*

Strålskyddsutbildningar som riktar sig till specifika personalkategorier:

- Personal som arbetar med odontologisk radiologi (>75 kV)
- Personal på MTF som arbetar med röntgenteknik
- Strålskyddsutbildning för personal som använder röntgenutrustning på BOT

Externa styrande dokument

SSMFS 2018:1, SSMFS 2018:5, SSL 2018:396